

Taxinin ən qüdRTL Azərbaycanın dövlət siyasetini birləşdirən biri sosial siyasetdir. Xalqın rıfah halının yaxşılaşdırılması, yoxsulluğun azalması müteşəkkil birliliyin formalşamasını şərtləndirən osas faktordur.

Prezident İlham Əliyevin sosial sahəsi xüsusi diqqət və qayğısı, imzaladığı forman və sərəncamlar, qəbul etdiyi mütləqəri qoralar, sosial-dəstök paketləri iqtisadi gücü daim artan ölkəmizin fəal və məqsədönlü siyaset kursunun həyata keçirilməsi, sosial cəhdətdən hossas əhalinin qruplarının da etibarlı müdafiə sistemi ilə əhatə olunmasına şərait yaradıb.

Siyasətinin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşının dayandığı Prezident İlham Əliyev bu fundamental məsolonu belə dəyişir: "Sosial siyaset həmişə prioritet olub və olacaq. Bütün atılan addımlar bir dənənə göstərir ki, Azərbaycan sosial dövlətdir. Siyasetimiz mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Azərbaycan vətəndaşının maraqları bizim üçün hər şeydən üstündür. Azərbaycanda iqtisadi islahatların həyata keçirilməsi insanlara da yaxşı yaşamları məqsədi daşıyır".

Son üç ilin sosialyönümlü zəfər bütçələri

Vətən mühərbiyəsində şanlı zəfərdən sonra Prezident İlham Əliyevin postmühərbi dövrü üçün müəyyənəlsərdi yeni inkişaf strategiyasında Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpası, qalib ordumuzun da ha da qüdrətlenməsi üçün bütün imkanlarım soñorər edilməsi ilə yanaş, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi məsələsi də prioritet olaraq qalır.

Bunu əhalinin sosial müdafiəsinə gəstorulmuş diqqətin son 3 ilə dövlət bütçəsində öz əksini tapması və dövlət başçısının mütəmadi olaraq bu istiqamətdə hazırladıq sosial-dəstök paketləri bir dənənə təsdiqləyir.

Böyük qələbədən sonra əlbəttə ki, əsas diqqət Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpə-quruculuğuna yönəldi. Azərbaycan yalnız öz işfəsi qüdərət hesabına işğaldən azad edilən torpaqlarımızda misli görünülməmiş layihələr reallaşdırılmışa başladı.

Bununla parallel olaraq mühərbiyədən çıxmış bir dövlət global pandemiya ilə mübarizəsinə davam etdirirdi. Bu səbəbdən də dövlət bütçəsində sosialyönümlü xorcları artırılmış prioritətiini saxladı. 2021-ci, 2022-ci və 2023-cü illərin zəfər bütçələrində sosial xorcları 38,8 faizdən 46 faizdək artırılmış bunun əyanı təsdiqidir. Təqdiroyaqlı haldır ki, cari ilin bütçəsindən bu məqsədlərə 15,2 milyard manat vəsait ayrılmışdır. Bu da 2023-ci ilə müqayisədə 1,3 milyard manat çoxdur.

Göründüyü kimi, zəfərdən sonra da hər il dövlət bütçəsində sosialyönümlü xorclar artırılır. 2023-cü ilin bütçəsi də bu baxımdan istisna teşkil etmədi və bu ilin bütçəsinin də sosialyönümlü olmasından bir göstərki, dövlətin əsas məqsədi xalqın rifahının daim yaxşılaşdırılmasına yönəldi.

Ötən beş ilde reallaşdırılan sosial islahat paketi

Təqdiroyaqlı haldır ki, hər il Prezidentin imzaladığı forman və sərəncamların 65 faizi məhz sosialyönümlü olur. Bunu son 5 ilde - 2018-2022-ci illərdə həyata keçirilən sosial islahatlar, imzalanın forman və sərəncamlar, davamlı sosial paketlər, eləcə də dövlət başçısının 2023-cü il üçün müəyyənəlsərdi sosial dəstök paketi bir daha ibsatdır.

Bəş iləcə - 2018-ci ilin aprelində ölkəmizdə keçirilən prezident seçkilərində xalqın mütləq əksəriyyəti yenidən cənab İlham Əliyevə etmədə mandati verorok özüne liderdir. Cənab İlham Əliyevin Prezident seçiləmisi onun rəhbərliyi ilə 2003-2018-ci illərdə ölkənin nail olduğunu dinamik inkişaf kursunun, bütün sahələrə, o cümlədən sosial sahədə qazanılmış mühüm nailiyyətlərin uğurla davam etdirilməsinə şərait yaratmışdır.

Vətəndaş rifahının tominatı, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi ölkəmizdə aparılan sosial siyasetin ana xəttini teşkil etdi. Əhalinin həssas əllilərinin, xüsusilə şəhid ailələri və mühərbi əllilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi bu siyasetin ən sırasında dayandı. Təsadifi deyil ki, yenidən ölkənin Prezidenti seçiləndikdən sonra dövlət başçısının aprelin 19-da imzaladığı ilk forman məhz şəhid ailələri və həmin ailələr növbəti ciddi dəstök tədbirini nəzərdə tutması ilə əlaqədar oldu. Bu sonnətə, həminin 2019-cu ilin yanvarında imzalanın formanla yeni mühüm sosial müdafiə programı icra edildi: 1997-ci il avqustun 2-dək ölkəmizdən ərəzi bütövülüyüğündən döyüslərdə şəhid olmuş hərbi qulluqçuların, daxili işlər orqanları əməkdaşlarının - 12 min şəhidin

İlham Əliyevin sosial islahatlarının IV mərhələsi

Azərbaycan sosial dövlət prinsiplərini tam bərqərar edib

vəsətələri 11 min manat məbləğində bir-fəsilik ödəmə ilə təmin olundu.

Bu, dövlət başçısı və birinci xanım Mehriban Əliyevanın həmin kateqoriyada ona insanları göstərdikləri diqqət və qayğının bariz təcəssümü idi.

2019-cu il orzında təqdim edilən iki sosial paket noticəsində minimum əməkhaqqı 2 defəyə yaxın artırılaraq 130 manatdan 250 manata çatdırıldı, minimum pensiya 72,4 faiz artırılaraq 116 manatdan 200 manata yüksəldi.

Əməkhaqqı artırımı ilə bağlı xüsusi şərtlərlə təyin olunmuş pensiyalar isə ciddi artırıldı. Sosial müaviniyatın və təqədümələrin artırılması dənənədən 100 faiz yüksəlib, həminin şəhid ailələri üçün təqədümələr 242 manatdan 300 manata çatdırıldı. Dövlət sektorunda işləyənlərin əməkhaqqları 50 faizdək, məcburi köçkünələrin müaviniyatları isə 50 faiz artırdı.

Dövlət sektorunda çalışan 900 min nəfərin, əzəl sekorda isə 760 min nəfərin işi və əməkhaqqları qorundu. Sahibkarlıq subyektlərinə böyük güzəştər edildi. İşsiz vətəndaşlar hor ay ödənilən 190 manatlıq birdəfəlik müaviniyat, ünümüldə, 330 manata çatdırılmaqla borabor, digər tərəfdən bütün kateqoriyalarda olıllılıq olan şəxslər üçün müaviniyatın 81-100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulmasına görə müvafiq olaraq 270 manata, 220 manata və 150 manata çatdırıldı.

Eloče də ümumi səbəblərdən organizmın funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə olıllılıq əməkhaqqı 100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulmasına görə müvafiq olaraq 270 manata, 200 manata və 150 manata çatdırıldı.

Həmçinin işsiz şəxslərin funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə olıllılıq əməkhaqqı 100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulmasına görə müvafiq olaraq 270 manata, 200 manata və 150 manata çatdırıldı.

Eloče də ümumi səbəblərdən organizmın funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə olıllılıq əməkhaqqı 100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulmasına görə müvafiq olaraq 270 manata, 200 manata və 150 manata çatdırıldı.

Eloče də ümumi səbəblərdən organizmın funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə olıllılıq əməkhaqqı 100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulmasına görə müvafiq olaraq 270 manata, 200 manata və 150 manata çatdırıldı.

Eloče də ümumi səbəblərdən organizmın funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə olıllılıq əməkhaqqı 100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulmasına görə müvafiq olaraq 270 manata, 200 manata və 150 manata çatdırıldı.

Eloče də ümumi səbəblərdən organizmın funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə olıllılıq əməkhaqqı 100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulmasına görə müvafiq olaraq 270 manata, 200 manata və 150 manata çatdırıldı.

Eloče də ümumi səbəblərdən organizmın funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə olıllılıq əməkhaqqı 100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulmasına görə müvafiq olaraq 270 manata, 200 manata və 150 manata çatdırıldı.

Eloče də ümumi səbəblərdən organizmın funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə olıllılıq əməkhaqqı 100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulmasına görə müvafiq olaraq 270 manata, 200 manata və 150 manata çatdırıldı.

Eloče də ümumi səbəblərdən organizmın funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə olıllılıq əməkhaqqı 100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulmasına görə müvafiq olaraq 270 manata, 200 manata və 150 manata çatdırıldı.

Eloče də ümumi səbəblərdən organizmın funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə olıllılıq əməkhaqqı 100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulmasına görə müvafiq olaraq 270 manata, 200 manata və 150 manata çatdırıldı.

Eloče də ümumi səbəblərdən organizmın funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə olıllılıq əməkhaqqı 100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulmasına görə müvafiq olaraq 270 manata, 200 manata və 150 manata çatdırıldı.

Eloče də ümumi səbəblərdən organizmın funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə olıllılıq əməkhaqqı 100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulenariesa, əzəl sekorda isə 760 min nəfərin işi və əməkhaqqları qorundu. Sahibkarlıq subyektlərinə böyük güzəştər edildi. İşsiz vətəndaşlar hor ay ödənilən 190 manatlıq birdəfəlik müaviniyat, ünümüldə, 330 manata çatdırılmaqla borabor, digər tərəfdən bütün kateqoriyalarda olıllılıq olan şəxslər üçün müaviniyatın 81-100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulmasına görə müvafiq olaraq 270 manata, 200 manata və 150 manata çatdırıldı.

Eloče də ümumi səbəblərdən organizmın funksiyalarının 81-100 faiz pozulenariesa, əzəl sekorda isə 760 min nəfərin işi və əməkhaqqları qorundu. Sahibkarlıq subyektlərinə böyük güzəştər edildi. İşsiz vətəndaşlar hor ay ödənilən 190 manatlıq birdəfəlik müaviniyat, ünümüldə, 330 manata çatdırılmaqla borabor, digər tərəfdən bütün kateqoriyalarda olıllılıq olan şəxslər üçün müaviniyatın 81-100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulenariesa, əzəl sekorda isə 760 min nəfərin işi və əməkhaqqları qorundu. Sahibkarlıq subyektlərinə böyük güzəştər edildi. İşsiz vətəndaşlar hor ay ödənilən 190 manatlıq birdəfəlik müaviniyat, ünümüldə, 330 manata çatdırılmaqla borabor, digər tərəfdən bütün kateqoriyalarda olıllılıq olan şəxslər üçün müaviniyatın 81-100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulenariesa, əzəl sekorda isə 760 min nəfərin işi və əməkhaqqları qorundu. Sahibkarlıq subyektlərinə böyük güzəştər edildi. İşsiz vətəndaşlar hor ay ödənilən 190 manatlıq birdəfəlik müaviniyat, ünümüldə, 330 manata çatdırılmaqla borabor, digər tərəfdən bütün kateqoriyalarda olıllılıq olan şəxslər üçün müaviniyatın 81-100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulenariesa, əzəl sekorda isə 760 min nəfərin işi və əməkhaqqları qorundu. Sahibkarlıq subyektlərinə böyük güzəştər edildi. İşsiz vətəndaşlar hor ay ödənilən 190 manatlıq birdəfəlik müaviniyat, ünümüldə, 330 manata çatdırılmaqla borabor, digər tərəfdən bütün kateqoriyalarda olıllılıq olan şəxslər üçün müaviniyatın 81-100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulenariesa, əzəl sekorda isə 760 min nəfərin işi və əməkhaqqları qorundu. Sahibkarlıq subyektlərinə böyük güzəştər edildi. İşsiz vətəndaşlar hor ay ödənilən 190 manatlıq birdəfəlik müaviniyat, ünümüldə, 330 manata çatdırılmaqla borabor, digər tərəfdən bütün kateqoriyalarda olıllılıq olan şəxslər üçün müaviniyatın 81-100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulenariesa, əzəl sekorda isə 760 min nəfərin işi və əməkhaqqları qorundu. Sahibkarlıq subyektlərinə böyük güzəştər edildi. İşsiz vətəndaşlar hor ay ödənilən 190 manatlıq birdəfəlik müaviniyat, ünümüldə, 330 manata çatdırılmaqla borabor, digər tərəfdən bütün kateqoriyalarda olıllılıq olan şəxslər üçün müaviniyatın 81-100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulenariesa, əzəl sekorda isə 760 min nəfərin işi və əməkhaqqları qorundu. Sahibkarlıq subyektlərinə böyük güzəştər edildi. İşsiz vətəndaşlar hor ay ödənilən 190 manatlıq birdəfəlik müaviniyat, ünümüldə, 330 manata çatdırılmaqla borabor, digər tərəfdən bütün kateqoriyalarda olıllılıq olan şəxslər üçün müaviniyatın 81-100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulenariesa, əzəl sekorda isə 760 min nəfərin işi və əməkhaqqları qorundu. Sahibkarlıq subyektlərinə böyük güzəştər edildi. İşsiz vətəndaşlar hor ay ödənilən 190 manatlıq birdəfəlik müaviniyat, ünümüldə, 330 manata çatdırılmaqla borabor, digər tərəfdən bütün kateqoriyalarda olıllılıq olan şəxslər üçün müaviniyatın 81-100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulenariesa, əzəl sekorda isə 760 min nəfərin işi və əməkhaqqları qorundu. Sahibkarlıq subyektlərinə böyük güzəştər edildi. İşsiz vətəndaşlar hor ay ödənilən 190 manatlıq birdəfəlik müaviniyat, ünümüldə, 330 manata çatdırılmaqla borabor, digər tərəfdən bütün kateqoriyalarda olıllılıq olan şəxslər üçün müaviniyatın 81-100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulenariesa, əzəl sekorda isə 760 min nəfərin işi və əməkhaqqları qorundu. Sahibkarlıq subyektlərinə böyük güzəştər edildi. İşsiz vətəndaşlar hor ay ödənilən 190 manatlıq birdəfəlik müaviniyat, ünümüldə, 330 manata çatdırılmaqla borabor, digər tərəfdən bütün kateqoriyalarda olıllılıq olan şəxslər üçün müaviniyatın 81-100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulenariesa, əzəl sekorda isə 760 min nəfərin işi və əməkhaqqları qorundu. Sahibkarlıq subyektlərinə böyük güzəştər edildi. İşsiz vətəndaşlar hor ay ödənilən 190 manatlıq birdəfəlik müaviniyat, ünümüldə, 330 manata çatdırılmaqla borabor, digər tərəfdən bütün kateqoriyalarda olıllılıq olan şəxslər üçün müaviniyatın 81-100 faiz, 61-80 faiz və 31-60 faiz pozulenariesa, əzəl sekorda isə 760 min nəfərin işi və əməkhaqqları qorundu. Sahibkarlıq subyektlərinə böyük güzəştər edildi. İşsiz vətəndaşlar hor ay ödənilən 190 manatlıq birdəfəlik müaviniyat, ünümüldə, 330 manata çatdırılmaqla borabor, digər tərəfdən bütün kateqoriyalarda olıllılıq olan şəxslər üçün